

dr hab. Paweł Chomczyk
Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie
filia w Białymstoku

Recenzja

nt. roli tytułowej w spektaklu *Miriam* w reżyserii Bernardy Bieleni w związku z postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Katarzynie Siergiej w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie artystycznej sztuki filmowe i teatralne

Recenzja sporządzona na zamówienie Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie (umowa z dnia 22.07.2022).

Zamówienie zostało podjęte w związku z uchwałą Rady Dyscypliny Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie nr 13/2022 z dnia 12.07.2022.

Do zamówienia została dołączona w formie elektronicznej dokumentacja w postaci:

- zapisu spektaklu *Miriam* wraz z materiałami prasowymi (w tym recenzjami)
- kopia dokumentu potwierdzającego nadanie stopnia doktora
- autoreferat
- wykaz osiągnięć naukowych lub artystycznych
- dane wnioskodawcy
- kopia wniosku przewodniego
- materiały dokumentujące dorobek habilitantki

Dane kandydatki

Katarzyna Siergiej na podstawie rozprawy doktorskiej *Improwizacja w teatrze formy. Analiza procesu budowania roli Olgi D. w przedstawieniu „Wierszalin. Reportaż o końcu świata” w reżyserii Piotra Tomaszuka* oraz po złożeniu wymaganych egzaminów uzyskała stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk teatralnych nadany uchwałą Wydziału Sztuki Lalkarskiej w Białymstoku, Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Warszawie z dnia 14.12.2015.

Kandydatka nie ubiegała się o nadanie stopnia doktora habilitowanego przed wszczęciem postępowania na mocy uchwały 13/2022 z dnia 12.07.2022 Rady Dyscypliny AT w Warszawie.

Katarzyna Siergiej posiada:

- dyplom ukończenia Jednolitych Studiów Magisterskich na Wydziale Sztuki Lalkarskiej Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie (kierunek – aktorstwo teatru lalek) otrzymany w 2005 roku
- dyplom ukończenia Studiów Wyższych Zawodowych na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu w Białymstoku (kierunek – filologia angielska) otrzymany w 2007 roku
- dyplom ukończenia Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych pod opieką Katedry Języków Specjalistycznych Uniwersytetu Warszawskiego (specjalność –język niemiecki) otrzymany w 2010 roku
- dyplom ukończenia Studiów Drugiego Stopnia na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu w Białymstoku (kierunek – filologia angielska) otrzymany w 2012 roku

Przebieg pracy naukowo – zawodowej kandydatki (miejsca pracy w jednostkach naukowych lub artystycznych, zajmowane stanowiska).

Dr Katarzyna Siergiej wykazuje się w dokumentacji załączonej do wglądu komisji habilitacyjnej następującym przebiegiem pracy artystycznej oraz dydaktycznej:

- 1 II 2006 – 30 IV 2014 – zatrudnienie na stanowisku aktorki w Teatrze Wierszalin
- 1 IX 2010 – 30 IV 2014 – zatrudnienie na stanowisku asystenta dyrektora ds. marketingu i zarządzania w Teatrze Wierszalin
- 1 V 2014 –do chwili obecnej – zatrudnienie na stanowisku aktorki w Teatrze Dramatycznym im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku
- 2012-2014 – współpraca z Akademią Teatralną im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie na Wydziale Sztuki Lalkarskiej (od 1września 2019 roku przekształconego w Filię w Białymstoku); prowadzone przedmioty: Lektorat języka angielskiego, Improwizacja w języku angielskim – warsztat
- 1 I 2015- 31 III 2016 – zatrudnienie na stanowisku asystenta w Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie na Wydziale Sztuki Lalkarskiej (od 1września 2019 roku przekształconego w Filię w Białymstoku); prowadzone zajęcia: Wstęp do aktorstwa, Elementarne zadania aktorskie, Podstawy interpretacji prozy, Interpretacja prozy, Improwizacja w języku angielskim

- 1 IV 2016 – do chwili obecnej – zatrudnienie na stanowisku adiunkta w Akademii Teatralnej w Warszawie na Wydziale Sztuki Lalkarskiej (od 1 września 2019 roku przekształconego w Filię w Białymstoku); prowadzone zajęcia: Wstęp do aktorstwa, Elementarne zadania aktorskie, Podstawy interpretacji wiersza, Interpretacja wiersza

Wartym odnotowania w kontekście przebiegu kariery artystycznej i dydaktycznej kandydatki jest szeroki wachlarz kompetencji, które dr Katarzyna Siergiej konsekwentnie nabywa i pogłębia oraz którymi dzieli się w procesie edukacji studentów i uczestników zajęć prowadzonych w formule projektowej. Z autoreferatu dowiadujemy się, że habilitantka, poza bogatym dorobkiem aktorskim (uczestnictwo w spektaklach i czytaniach performatywnych realizowanych i eksploatowanych w teatrach instytucjonalnych – Teatr Wierszalin, Teatr Dramatyczny w Białymstoku, Białostocki Teatr Lalek; projektach niezależnych prezentowanych w Stodole Chochół, UCK w Białymstoku, scenie klubu Zmiana Klimatu, Scenie pod Skrzydłem Fundacji Kreolia – Jerutki, Stowarzyszeniu ANIMA; wreszcie w zadaniach zorganizowanych w formule hybrydowej – łączącej produkcję niezależną ze scenami o statucie instytucji), posiada doświadczenie w zakresie zarządzania i marketingu oraz koordynacji projektów edukacyjnych i artystycznych (rozpoczęte w okresie pracy we wspomnianym powyżej, uznanym na arenie międzynarodowej supraszkim Wierszalinie). Dorobek artystyczny habilitantki dopełniają liczne role w słuchowiskach oraz czytania powieści zrealizowane i wyemitowane przez Program Trzeci Polskiego Radia oraz Radio Białystok i Radio Olsztyn. Ponadto dr Katarzyna Siergiej wykazuje się dorobkiem w zakresie pracy przed kamerą (role w spektaklach Teatru Telewizji, filmach oraz serialach). Należy tu podkreślić, iż wszystkie z wymienionych powyżej obszarów artystycznej działalności kandydatki, zainicjowane przed uzyskaniem stopnia doktora, znajdują kontynuację i ewoluują w późniejszym okresie, skrzętnie udokumentowanym i przedstawionym w wymaganych w postępowaniu habilitacyjnym załącznikach.

Habilitantka wykazuje się niezwykle owocną pracą nad projektem *ZaTopieni w Historii*, którego jest współtwórczynią. Zadanie cechuje formuła łącząca działania artystyczne z prospołecznymi. Jak pisze kandydatka w swym autoreferacie, celem projektu jest: *ocalenie pamięci o przeszłości miejsca prawosławnej parafii Topilec (okolice Białegostoku), a w praktyce zachęcenie wszystkich mieszkańców do budowania nowej tożsamości w oparciu o tradycję i historię*. Projekt, zainicjowany z intencją zrealizowania jednego spektaklu w grupie stworzonej z młodych mieszkańców parafii, bez wątplenia zaspokaja istotne potrzeby i tworzy nowe wyzwania dla lokalnej społeczności, czego owocem są liczne przedstawienia w reżyserii i współreżyserii habilitantki. Dr Katarzyna Siergiej wykazuje się realizacją pięciu tytułów stworzonych w ramach zadania *ZaTopieni w Historii*. Wartym odnotowania jest tu fakt uhonorowania spektakli *Czas*

wspomnieć *Topilec* oraz *I dzwonów nie ma* na festiwalach (o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim) prezentujących dokonania teatrów dziecięcych i młodzieżowych (XX Konfrontacje Teatrów Młodzieżowych w Łomży, V i VI Podlaskie Spotkania Teatralne „Zwierciadła”, Wojewódzka Edycja Podlaskiego Forum Teatrów Dzieci i Młodzieży Szkolnej, IV Ogólnopolskie Spotkania Teatralne „Zwierciadła”). Trwanie i rozwój projektu, którego owocem jest powstanie Izby Lokalnej Pamięci w Topilcu z przestrzeniami: muzealną i teatralną, oraz przyznane mu laury wskazują na dbałość o proces grupo-twórczy, wypełnienie istotnej luki w potrzebach lokalnej społeczności, jak również wysoką jakość efektów pracy (co w przypadku zadań artystyczno – edukacyjnych i prospołecznych nie jest priorytetem, więc tym bardziej zasługuje na uznanie).

Poza nagrodami przyznanymi przedstawieniom zrealizowanym przez dr Siergiej w ramach projektu *ZaTopieni w Historii*, ma kandydatka na koncie wiele innych wyróżnień oraz stypendiów (w tym liczne laury na festiwalach o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym dla spektakli *Bóg Niżyński* i *Wierszalin. Reportaż o końcu świata* z jej udziałem aktorskim – m.in. na 13. Międzynarodowych Toruńskich Spotkaniach Teatrów Lalek, XXI Międzynarodowym Festiwalu Kopriva, Koprivnice, XIII Konkursie na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej, III Festiwalu Polskich Sztuk Współczesnych R@port, Gdynia). Jej role teatralne w spektaklach *Guguły* i *Sońka*, stworzone w okresie pracy w Teatrze Dramatycznym im. A. Węgierki w Białymstoku, zostały dostrzeżone i wyróżnione w 23. Subiektywnym spisie aktorów teatralnych Jacka Sieradzkiego.

Dr Katarzyna Siergiej wykazuje się w swym dorobku publikacjami z zakresu pracy aktora nad rolą oraz improwizacji w teatrze ożywionej formy. Jej artykuły były publikowane na łamach *Zeszytów Naukowych* oraz *Kontekstów*. Jest też autorką tłumaczeń kilku tekstów teatralnych: scenariusza spektaklu *Little Shop of Horrors* autorstwa Howarda Ashmana i Alana Menkena, sztuki teatralnej *Wild Heart* autorstwa Janni Younge oraz redakcji adaptacji *Momo* Michaela Ende autorstwa Janni Younge. Wszystkie z wymienionych tekstów zostały zrealizowane scenicznie w Białostockim Teatrze Lalek. Habilitantka ma też w dorobku autorskie wystąpienia na konferencjach organizowanych przez Uniwersytet w Białymstoku, Wydział Aktorski AST w Krakowie oraz Podlaski Instytut Kultury jak również tłumaczenia referatów prezentowanych na konferencjach o zasięgu międzynarodowym, zorganizowanych w ramach projektu *Three Layers of Telling a Story*. Jako tłumaczka różnorodnych tekstów o tematyce artystycznej i międzykulturowej współpracuje dr Katarzyna Siergiej z Białostockim Teatrem Lalek, Polunimą, czasopismem Teatr Lalek, Fundacją Villa Sokrates, Tygodnikiem Niwa, białostocką filią Akademii Teatralnej, Fundacją Sąsiedzi.

Poza pracą dydaktyczną w zakresie już opisanym, dr Siergiej pełniła na Wydziale Sztuki Lalkarskiej Akademii Teatralnej w latach 2016-2019 funkcję Prodziekan ds. studenckich, w latach 2016-2022 zasiadała w uczelnianym senacie, pomiędzy 2016 a 2020 była ekspertką w Radzie do spraw Jakości Kształcenia białostockiej filii AT. Od 2021 do chwili obecnej jest Przewodniczącą

Komisji Rewizyjnej Białostockiego Stowarzyszenia Artystów Lalkarzy. Jest też recenzentką prac magisterskich studentów WSL w Białymstoku. Kandydatka wykazuje się aktywnością na gruncie międzyuczelnianych, międzynarodowych programów. W latach 2014-2017 pełniła funkcję koordynatorki w projekcie *Three Layers of Telling a Story: creation of joint curricula in the higher education of cinematographers, puppeteers and applied theatre practitioners*, którego celem było stworzenie wspólnego programu studiów artystycznych na każdej z partnerskich uczelni. Inicjatorem projektu był Uniwersytet Sztuki Teatralnej i Filmowej w Budapeszcie (Színház és Filmművészeti Egyetem, Budapest). Pozostałe instytucje partnerskie to: Akademie múzických umení v Praze, Praga/Czechy, Vysoká škola múzických umení v Bratislave, Bratysława/Słowacja, Dun Laoghaire Institute of Art, Design and Technology, Dublin/Irlandia, Tallinn University, Tallin/Estonia. Była także inicjatorką i koordynatorką porozumienia z 2018 roku dotyczącego współpracy pomiędzy Wydziałem Sztuki Lalkarskiej w Białymstoku AT im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie (obecnie Filia w Białymstoku) i Wydziałem Lalkarskim AST im. Stanisława Wyspiańskiego w Krakowie Filia we Wrocławiu w obszarze wymiany doświadczeń naukowo-artystycznych oraz metod kształcenia lalkarzy.

Istotnym osiągnięciem dydaktycznym, opisywanym przez habilitantkę w autoreferacie jest zainicjowanie przez nią na Wydziale Sztuki Lalkarskiej w Białymstoku autorskiego przedmiotu *Improwizacja w języku angielskim*, w którego programie kandydatka łączy swoje kompetencje językowe z umiejętnościami z zakresu improwizacji, które nabywała m.in. w pracy warsztatowej z jednym z najwybitniejszych przedstawicieli tej techniki scenicznej - Keithem Johnstonem. Trafną w moim przekonaniu tezą dr Katarzyny Siergiej jest przydatność podejścia brytyjskiego twórcy i pedagoga do improwizacji w procesie edukacyjnym studentów szkół lalkarskich. Z relacji habilitantki wynika, że przedmiot spotyka się z dużym zainteresowaniem młodych aktorów – lalkarzy, co rozbudza duże nadzieje na efekty ich przyszłej pracy artystycznej. Pozostaje jednak ubolewać nad tym, że dr Siergiej nie prowadzi już swojego autorskiego przedmiotu, który (w kontekście możliwości pracy absolwentów WSL w międzynarodowych składach i formułach wymagających umiejętności improwizacji oraz kompetencji kandydatki nabytych na drodze współpracy z wybitnym propagatorem tej techniki) może wyposażać studentów w niezastąpione narzędzia scenicznej ekspresji.

Wątpliwości budzi wpisanie przez kandydatkę w wykazie osiągnięć, jako informacji o udziale w zespołach eksperckich lub konkursowych, funkcji koordynatorki ds. komunikacji zagranicznej poprzez planowanie i koordynację działań w zakresie kontaktów międzynarodowych na 9. Międzynarodowym Festiwalu Szkół Lalkarskich *Lalka-nie-lalka*. Utożsamianie zespołu osób zaangażowanych w organizację festiwalu (w tym wypadku koordynację kontaktów z zagranicznymi grupami czy też uczelniami) z zespołem ekspertów wydaje się nie być trafną interpretacją

omawianego punktu wykazu osiągnięć. Część dorobku kandydatki wykazana w akapicie *Informacja o projektach artystycznych realizowanych ze środowiskami pozaartystycznymi* także wydaje się niejasna. Współprowadzeniu gal wręczenia Nagrody Literackiej im. Wiesława Kazaneckiego w Białymstoku ufundowanej przez Prezydenta Miasta Białegostoku trudno jest przypisać charakter projektu artystycznego. Część wątpliwości co do zasadności wykazania się osiągnięciami w omawianym punkcie może wynikać z nieprecyzyjnego określenia funkcji kandydatki w danym projekcie. Trudno jest wywnioskować, jakiego rodzaju udział w danym zadaniu kryje się w następujących treściach:

- *Współprowadząca Konkurs Literacki im. Anny Markowej organizowany przez Studenckie Koło Naukowe Klub Humanistów Uniwersytetu w Białymstoku – 2015-2020*
- *Prowadząca 1. i 2. edycję Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Lalek dla Dorosłych METAMORFOZY LALEK organizowanego przez Białostocki Teatr Lalek – 2015, 2017*
- *Prowadząca 9. edycję Międzynarodowego Festiwalu Szkół Lalkarskich Lalka-nie-lalka organizowanego przez Akademię Teatralną im. Aleksandra Zelwerowicza, Filię w Białymstoku – 2018*

Jeśli termin prowadząca lub współprowadząca jest tu synonimem prezydentki, osoby zapowiadającej, osiągnięcia te wydają się być wątpliwe w kontekście postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego. Jeśli zaś wymienione powyżej treści są związane z pełnieniem istotnych funkcji w projektach, powinny być opisane w formie niepozostawiającej wątpliwości. Nie należy też pomijać faktu, że wskazane powyżej festiwale są jednak projektami artystycznymi realizowanymi ze środowiskami artystycznymi. Osiągnięcia artystyczne i dydaktyczne dr Katarzyny Siergiej, z pominięciem wątpliwych punktów, zdają się być wystarczające zarówno w kontekście ilościowym jak i jakościowym. Habilitantka ma wszak bogaty dorobek w zakresie prowadzenia warsztatów teatralnych ze środowiskami pozaartystycznymi. Wykazuje się współpracą z licznymi placówkami oraz udziałem w programach spełniających kryteria akapitu *Informacja o projektach artystycznych realizowanych ze środowiskami pozaartystycznymi* (np. *Teatr pod jabłonią – mazurskie wędrówki artystyczne – 2016 – Trelkowo, Spychowo, Rozogi, Warsztaty krytyki teatralnej – Uniwersytet w Białymstoku – 2017, Sielskie-Anielskie Wakacje w ramach programu Lato w Teatrze organizowanego przez Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie – 2021* czy wspomniany już imponujący, wieloletni projekt *ZaTopieni w Historii*). W moim przekonaniu załączony do wymaganej dokumentacji wykaz nie ucierpiałby, gdyby poddane w wątpliwość pozycje nie zostały w nim ujęte.

W kontekście wszystkich powyższych akapitów należałoby podkreślić, iż kandydatka spełnia wymagania związane z kryterium dotyczącym wykazania się istotną aktywnością artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury.

Osiągnięcie artystyczne

Wskazaniem przez dr Katarzynę Siergiej osiągnięciem artystycznym, będącym podstawą ubiegania się o przyznanie stopnia doktora habilitowanego, jest rola tytułowa w spektaklu *Miriam* w reżyserii Bernardy Bieleni. Przedstawienie jest efektem projektu zainicjowanego przez kandydatkę. Zadanie pod nazwą *Kobieta, granica, dom* zostało wsparte przez Prezydenta Miasta Białegostoku na drodze programu stypendialnego dla twórców profesjonalnych, dzięki czemu dr Siergiej mogła zaprosić do współpracy wybranych przez siebie twórców - Bernardę Bielenię – reżyserkę, Julię Skuratovą – scenografkę, Magdalenę Toczydłowską-Talarczyk – pomysłodawczynię wystawy stanowiącej dodatkowy komponent projektu, Karolinę Cichą – która użyczyła do wykorzystania w spektaklu swej muzyki z płyty *Jidyszland/Yiddishland*, Ryszarda Dolińskiego – aktora oraz Marcina Nagnajewicza – kompozytora. Habilitantka pisze w autoreferacie: *Projekt „Kobieta, granica, dom” stał się artystycznym wyrazem mojej niezgody na rzeczywistość, która stawia ludzi, przede wszystkim kobiety, pod ścianą i zabiera możliwość decydowania o sobie. Już na etapie doboru tematu Siergiej wyraźnie zaznacza obszar swych zainteresowań. Jej poszukiwania wydają się oscylować wokół figury kobiety wyemancypowanej pomimo niesprzyjającej sytuacji społecznej, kulturowej, historycznej czy politycznej. Początek XX wieku to (...) czas, w którym samoświadomość kobiet osiągnęła realny wymiar w postaci walki o swoje prawa. Kobiety zostały „w domach”. Zostały same i same musiały zadbać o siebie i dzieci. Kiedy rodził się projekt „Kobieta, granica, dom”, przez całą Polskę przetaczały się marsze „czarnych parasolek”, podczas których kobiety w milczeniu zaznaczały swoje zdanie... przez moment wydawało się, że ktoś je znowu usłyszał... Paralelnie do poszukiwań kanwy opowieści rozpoczyna dr Siergiej pracę o charakterze laboratoryjnym. Gromadzi rozmaite przedmioty, które nazywa świadkami białostockich historii pochodzącymi z białostockich domów. Obiekty zdają się stanowić punkt wyjścia do narracji. Każdy przedmiot niósł własną historię. My poznawaliśmy je. Przysłuchiwaliśmy się im. Brzmi to paradoksalnie, może nawet nieprawdopodobnie, ale te przedmioty rzeczywiście „przemówiły”. Pomogły. Poprowadziły nas przez własne historie i w jakimś sensie oddały je nam, byśmy mogli je opowiedzieć „na głos”. Kandydatka pisze o swoich inspiracjach związanych z lekturą *Szczelin istnienia* Jolanty Brach – Czajny oraz zjawiskiem opalizacji – opisywanym przez Henryka Jurkowskiego. Kierunek ten, w kontekście próby odczytywania znaczeń i dociekania istoty gromadzonych obiektów oraz ich obecności na scenie, jawi się jako niezwykle cenny dla procesu twórczego, nawet jeśli finalnie będzie stanowił jedynie konstelację, być może niedostępną dla widza. Charakter poszukiwań habilitantki i zespołu twórców zaproszonych do projektu wydaje się ewoluować z laboratoryjnego w bardziej konwencjonalny.*

Prawdopodobnie przyczynia się do tego propozycja tekstu złożona przez reżyserkę Bernardę Bielenię. Zespół decyduje się na pracę nad *Miriam* Olega Juriewa. Przedmioty zgromadzone w trakcie fazy laboratoryjnej będą stanowić od tej pory cichą dekorację działań aktorskich, jednakowoż (jak zaznacza kandydatka) wzbogaconą o znaczenia zainspirowane artykułami Jurkowskiego, Veltruský'ego czy twórczością Brach – Czainy. *Szafa, przez drzwi której wchodzi i wychodzą kolejni mężczyźni, staje się strażnikiem, który na początku chroni przez niebezpieczeństwem zewnętrznego świata, na końcu zaś przeniesie Miriam w inny świat. Kołyska, w której leży martwe dziecko, wciąż zdaje się je usypiać. Przewrócony stół staje się tarczą, a krzesło – boskim tronem. Przedmioty oscylują na granicy własnych znaczeń. Zrobią wszystko, by pomóc ich właścicielce. „Tu ujawnia się siła sprawcza przedmiotu w całej swej okazałości. Przedmioty na scenie [...] wykorzystują naszą wiedzę o ciągłości akcji i wywołują w nas wrażenie, że gra się ciągle toczy. Rekwizyty w tym przypadku, bez jakiegokolwiek wpływu aktora, tworzą akcję. Nie są już one narzędziami, ale rozumiemy je jako podmioty równoważne postaci aktorskiej. Proces, do którego dochodzi w ten sposób nazywamy personifikacją rekwizytu”*. Z mojego, ustalmy od razu – niepełnego, gdyż bazującego jedynie na zapisie filmowym spektaklu, oglądu wynika, że działania aktorskie w zdecydowany sposób dominują tu nad tym, co dr Siergiej za Jurkowskim nazywa właściwością rekwizytu jako postaci scenicznej, czy też za Jiřim Veltruským - personifikacją rekwizytu. Konkluzja ta jednak powinna być odebrana jako czysto opisowa a nie wartościująca. Proces twórczy posiłkuje się często inspiracjami, które nie zawsze okazują się widoczne, nie zawsze są czytelne dla widza, jednakowoż stanowią immanentny komponent dzieła, bez którego nie funkcjonowałyby ono w sposób założony przez artystę. I tak, dr Siergiej relacjonuje w autoreferacie, że jej praca nad rolą w podobnym stopniu była determinowana doświadczeniami laboratoryjnymi, związanymi ze zgromadzonymi przedmiotami jak i samym tekstem sztuki. Ten wydaje się inspirować kandydatkę do fantazjowania nad postacią w wymiarze realnym (osadzonym w wojennej, opresyjnej, przemocowej rzeczywistości) oraz wewnętrznym, baśniowym, do którego przepustką wydają się być metaforyczna opowieść o trzech kózkach adresowana do kołyski, która staje się przedmiotowym nośnikiem tragedii *Miriam*. Dr Katarzyna Siergiej pisze: *Bajka stała się osią koncepcyjną mojej postaci. Opowieść o kozach wyruszających na poszukiwania nowej łąki, która zapewni im dostatek, metaforycznie opisuje życie Miriam. Kiedy kozy zauważają piękną łąkę po drugiej stronie rzeki, postanawiają na niej zamieszkać. Wędrują więc dalej w poszukiwaniu mostka. Pod nim jednak ukrył się niebezpieczny Utopiec. (...) Kozom udaje się oszukać Utopca, a najstarsza z nich stawia mu czoła bez cienia strachu i wątpliwości. (...) Czas trwania bajki jest równoznaczny z czasem pogodzenia się ze stratą. Stratą męża, który „poszedł na wojnę”. Stratą domu, który przestał być jej własnością. I przede wszystkim stratą dziecka – ofiary przypadkowych działań wojennych. Czas trwania bajki to czas żałoby. Bajka utrzymuje Miriam przy życiu. Miriam*

musi żyć, by ją dokończyć. Bardzo ciekawie ukrywa Katarzyna Siergiej opisywany ciężar spoczywający na barkach postaci. Aktorka wyraźnie stara się mylić tropy, skupiając uwagę widza, na drodze świadomych działań aktorskich, na farsowych niemal zdarzeniach (bardzo zresztą sprawnie konstruowanych scenicznie wraz z partnerującym jej Ryszardem Dolińskim). Kwestie baśniowe wydają się dzięki temu stanowić intermedia pomiędzy poszczególnymi odsłonami, wprowadzając niezbędny oddech, zmianę rytmu. Zabieg ten potęguje znaczenia wybrzmiewające w finalnej scenie. Świat baśniowy i realny zbiegają się tu, tworząc przejmujący obraz kobiety postawionej w sytuacji granicznej. Warto podkreślić w tym miejscu ogromną dbałość warsztatową kandydatki w realizacji działań scenicznych, która w połączeniu z bardzo konsekwentną taktyką budowania roli daje efekt stworzenia pełnowymiarowej, wiarygodnej postaci.

Konkluzja

Dr Katarzyna Siergiej jawi się jako artystka, pedagog, tłumaczka ustawicznie pogłębiająca swoje kompetencje w interesujących ją dziedzinach. Stara się nie skupiać jedynie na działaniach w obrębie zatrudniających ją instytucji (także zasługujących na uznanie), co owocuje bardzo ciekawymi, różnorodnymi i wielowymiarowymi projektami artystycznymi, prospołecznymi, edukacyjnymi. Poddana pod ocenę w postępowaniu habilitacyjnym rola stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny artystycznej – sztuki filmowe i teatralne. W moim przekonaniu dr Katarzyna Siergiej wykazuje się dorobkiem oraz osiągnięciem spełniającym wymagania określone art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. Z 2022 r. poz. 574 z późn. zm.) do nadania stopnia doktora habilitowanego sztuki.

Peter Chromy